

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	5
I. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ	25
A. Από την παραδοσιακή δικαστική συνεργασία στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης.....	25
1. Οι φάσεις εξέλιξης	25
1.1. Η πρώτη φάση: Το παραδοσιακό εθνοκεντρικό σύστημα	25
1.2. Η δεύτερη φάση: Η απλουστευμένη ευρωπαϊκή δικαστική συνεργασία	25
1.3. Η τρίτη φάση: Η δημιουργία του ΧΕΑΔ	26
2. Η εισαγωγή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης	28
2.1. Ιστορικές καταβολές	28
2.2. Από την κοινή αγορά στον ΧΕΑΔ.....	29
2.3. Η αμοιβαία αναγνώριση ως υποκατάστατο της εναρμόνισης των εθνικών δικαίων	30
3. Η κανονιστική διαμόρφωση της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε επί μέρους τομείς του ΧΕΑΔ	31
3.1. Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο	31
3.2. Δευτερογενές ενωσιακό δίκαιο	33
3.2.1. Η ενωσιακή συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Από την παραδοσιακή έκδοση στην «παράδοση» με την ΑπΠλ 2002/584/ΔΕΥ	33
3.2.2. Άσυλο (Οι Κανονισμοί του Δουβλίνου)	36
3.2.3. Η ενωσιακή συνεργασία σε αστικές υποθέσεις (Οι Κανονισμοί των Βρυξελλών)	38
3.3. Η ασυμμετρία του ΧΕΑΔ	40
B. Η αμοιβαία εμπιστοσύνη ως θεμέλιο της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης	41
1. Το σημείο αναφοράς της αμοιβαίας εμπιστοσύνης: Οι εθνικές έννομες τάξεις των Κρατών Μελών	41
1.1. Αμοιβαία εμπιστοσύνη και εναρμόνιση	41
1.2. Αμοιβαία εμπιστοσύνη και λειτουργική ισοδυναμία με υπόβαθρο το άρθρο 2 ΣΕΕ	42
2. Η οντολογική διάσταση της εμπιστοσύνης	44

Περιεχόμενα

2.1. Εμπειρικά δεδομένα	44
2.2. Διακρίσεις εμπιστοσύνης	45
3. Το κανονιστικό περιεχόμενο της αμοιβαίας εμπιστοσύνης	45
3.1. Η αμοιβαία εμπιστοσύνη ως δεδομένο	45
3.1.1. Αναφορές σε ενωσιακά κείμενα	45
3.1.2. Η νομολογία του ΔΕΕ	47
3.2. Η αμοιβαία εμπιστοσύνη ως ζητούμενο	50
3.2.1. Αμοιβαία αναγνώριση και εναρμόνιση ως αντίπαλες στρατηγικές για την ενίσχυση της ενωσιακής ποινικής συνεργασίας	50
3.2.2. Η ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης με την εναρ- μόνιση των εθνικών δικαίων ως αντίδοτο στην κρίση εμπιστοσύνης	51
3.2.2.1. Νομοθετική εναρμόνιση	51
3.2.2.2. Νομολογιακή εναρμόνιση	54
3.2.3. Οι ελάχιστες δικονομικές εγγυήσεις σε επίπεδο δευτε- ρογενούς ενωσιακού δικαίου	55
4. Η αμοιβαία εμπιστοσύνη ως κανονιστική αρχή του ενωσιακού δι- καίου	58
4.1. Λόγος	58
4.2. Αντίλογος	59
Γ. Η ανάγκη προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του εκζητουμένου ...	62
1. Το πεδίο έντασης	62
2. Τα θεμελιώδη δικαιώματα του εκζητουμένου	64
2.1. Προσδιορισμός	64
2.2. Η διάκριση μεταξύ απολύτων και σχετικών θεμελιωδών δι- καιωμάτων	65
2.3. Τυπολογία	66
2.3.1. Παραβιάσεις δικαιωμάτων από το Κράτος, από το οποίο ζητείται η έκδοση ή η παράδοση	66
2.3.2. Παραβιάσεις δικαιωμάτων από το εκζητούν Κράτος	67
2.3.2.1. Συντελεσθείσες παραβιάσεις	67
2.3.2.2. Επικείμενες παραβιάσεις	67
2.4. Η πολυεπίπεδη κατοχύρωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων	68
2.4.1. Τα εθνικά θεμελιώδη δικαιώματα	68
2.4.2. Τα ενωσιακά θεμελιώδη δικαιώματα – Το τρίπτυχο Χάρ- της, ΕΣΔΑ, κοινές συνταγματικές παραδόσεις	68
3. Η προστασία του εκζητουμένου στην παραδοσιακή έκδοση	71
3.1. Η δυσδιάστατη θεώρηση	71

3.1.1. Η περιορισμένη προστασία του εκζητουμένου βάσει αναγκαστικών κανόνων διεθνούς δικαίου	71
3.1.2. Ο κανόνας non-inquiry	73
3.2. Η τρισδιάστατη θεώρηση	73
3.2.1. Ο εκζητούμενος ως υποκείμενο της έκδοσης	73
3.2.2. Η δικλείδα ασφαλείας της εθνικής δημόσιας τάξης.....	74
4. Η συγκρουσιακή σχέση μεταξύ αμοιβαίας εμπιστοσύνης και προστασίας του εκζητουμένου	75
4.1. Το διαφορετικό πρόσημο της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης στην κοινή αγορά και στην ενωσιακή ποινική συνεργασία.....	75
4.2. Το ρυθμιστικό πλαίσιο της ΑπΠλ 2002/584	78
4.2.1. Η μη αναφορά της παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων μεταξύ των λόγων άρνησης.....	78
4.2.2. Η συνάρτηση του επιπέδου προστασίας του εκζητουμένου με τους προβλεπόμενους λόγους άρνησης.....	79
4.2.3. Το ερμηνευτικό δίλημμα.....	80
4.3. Παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων σε άλλους τομείς του ΧΕΑΔ	81
4.4. Στρατηγικές εξισορρόπησης μεταξύ αμοιβαίας εμπιστοσύνης και προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων	82
4.4.1. Αναγωγή της παραβίασης των ενωσιακών θεμελιωδών δικαιωμάτων σε ρητό λόγο άρνησης της διακρατικής συνεργασίας στο δευτερογενές ενωσιακό δίκαιο – Η αλλαγή παραδείγματος με την Οδηγία 2014/41/ΕΕ «για την Ευρωπαϊκή Εντολή Έρευνας»	82
4.4.2. Αναγωγή της παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε λόγο μη εκτέλεσης του ΕΕΣ κατά την ενσωμάτωση της ΑπΠλ 2002/584 στις εθνικές έννομες τάξεις	84
II. Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΚΖΗΤΟΥΜΕΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΕΣ	87
Α. Η συνύπαρξη εθνικών και ενωσιακών θεμελιωδών δικαιωμάτων	87
1. Η ανάγκη συντονισμού των προστατευτικών συστημάτων	87
2. Η δέσμευση της ΕΕ μόνο από τα ενωσιακά θεμελιώδη δικαιώματα	87
3. Η απευθείας δέσμευση των Κρατών Μελών από τα ενωσιακά θεμελιώδη δικαιώματα	88
3.1. Η σημασία του ζητήματος.....	88
3.2. Η προγενέστερη του Χάρτη και της Συνθήκης της Λισαβόνας νομολογία	88
3.3. Το άρθρο 51 παρ. 1 Χάρτη: Η δέσμευση των Κρατών Μελών από το Χάρτη «...μόνο όταν εφαρμόζουν ενωσιακό δίκαιο»	90
3.4. Η νομολογία του ΔΕΕ μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας	92

Περιεχόμενα

3.4.1. Η lato sensu «εφαρμογή» του ενωσιακού δικαίου στην απόφαση Åkerberg/Fransson	92
3.4.2. Η μεταγενέστερη της Åkerberg/Fransson νομολογία.....	93
3.5. Η ενδιάμεση ζώνη: Εφαρμογή των ενωσιακών θεμελιωδών δικαιωμάτων και επί διακριτικής ευχέρειας των Κρατών Μελών;.....	94
3.5.1. Η ένταξη της διακριτικής ευχέρειας στο πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου.....	94
3.5.2. Η αρχή του διαχωρισμού στη νομολογία του Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου	95
3.5.3. Η αρχή της σύνθεσης στη νομολογία του ΔΕΕ.....	96
4. Συμπέρασμα: Η δέσμευση των Κρατών Μελών από τα ενωσιακά θεμελιώδη δικαιώματα κατά την έκδοση και εκτέλεση του ΕΕΣ	97
B. Συγκρούσεις μεταξύ ενωσιακών και εθνικών δικαιωμάτων κατά την εκτέλεση του ΕΕΣ	98
1. Θέση του ζητήματος.....	98
2. Παράλληλη εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την εκτέλεση του ΕΕΣ;	99
2.1. Περιθώρια διακριτικής ευχέρειας στην ΑπΠλ 2002/584	99
2.2. Η αρχή της υπεροχής του ενωσιακού δικαίου και η κομβική σημασία του άρθρου 53 Χάρτη.....	100
3. Ένα παράδειγμα διάστασης μεταξύ ενωσιακού και εθνικού δικαίου: Η υπόθεση Melloni	103
3.1. Η εκτέλεση ΕΕΣ που στηρίζεται σε ερήμην καταδικαστική απόφαση κατά το ενωσιακό δίκαιο.....	103
3.2. Η απόφαση Melloni.....	106
3.2.1. Ιστορικό και προδικαστικά ερωτήματα.....	106
3.2.2. Η θέση του ΔΕΕ: Αποκλεισμός των εθνικών θεμελιωδών δικαιωμάτων	107
3.3. Αξιολόγηση της απόφασης Melloni	109
3.3.1. Ο Χάρτης ως οροφή της προστασίας του εκζητουμένου	109
3.3.2. Η ενωσιακή δημόσια τάξη ως αποκλειστικό σημείο αναφοράς της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης	112
Γ. Η «εθνική ταυτότητα» ως όριο της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης....	113
1. Ο ανταγωνισμός μεταξύ ΔΕΕ και Ανωτάτων Εθνικών Δικαστηρίων για τον έλεγχο της παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων	113
2. Εθνικά όρια στην αρχή της υπεροχής του ενωσιακού δικαίου	115
2.1. Ο έλεγχος του ενωσιακού δικαίου υπό το πρίσμα των εθνικών (συνταγματικών) θεμελιωδών δικαιωμάτων – Οι ρήτρες Solange	115
2.2. Ο έλεγχος του ενωσιακού δικαίου με γνώμονα την παραβίαση της συνταγματικής ταυτότητας	117

3. Το κανονιστικό περιεχόμενο της εθνικής ταυτότητας	118
3.1. Στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο	118
3.2. Στη νομολογία του ΔΕΕ	120
3.3. «Εθνική ταυτότητα» και πλήρης προκαθορισμός του εθνικού από το ενωσιακό δίκαιο	121
4. Ο αντίλογος των εθνικών Συνταγματικών Δικαστηρίων στις αποφάσεις Åkerberg/Fransson και Melloni	122
4.1. Η θέση του Ισπανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου στην υπόθεση Melloni.....	122
4.2. Η αντίθεση του του Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου στην απόφαση Åkerberg / Fransson	124
4.3. Η αντίδραση του Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου στην απόφαση Melloni – Η «συνταγματική ταυτότητα» ως όριο της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης	125
4.3.1. Η απόφαση της 15.12.2015 (Solange III).	125
4.3.2. Solange III: Επανάσταση χωρίς αιτία;	128
4.3.3. Το κριτήριο της συνταγματικής ταυτότητας σε μεταγενέστερες της Solange III αποφάσεις του Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου	131
5. Η (εθνική) αρχή της νομιμότητας ως όριο της υπεροχής του ενωσιακού δικαίου	132
5.1. Το ζήτημα	132
5.2. Η απόφαση Tarrico I.....	133
5.3. Η απόφαση M.A.S and M.B. (Taricco II) ως προϊόν αντίδρασης του Ιταλικού Συνταγματικού Δικαστηρίου.	134
5.4. Αξιολόγηση.....	136
5.4.1. Tarrico II: Επιβεβαίωση ή ανατροπή της Melloni;	136
5.4.2. Η αμηχανία του ΔΕΕ έναντι της «συνταγματικής ταυτότητας»	138
5.4.3. Πιθανές επιπτώσεις της Tarrico II στη δικονομική θέση του εκζητουμένου	139
III. Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΚΖΗΤΟΥΜΕΝΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΣΔΑ	141
Α. Ο κίνδυνος παραβίασης του άρθρου 3 ΕΣΔΑ στην παραδοσιακή έκδοση και στο άσυλο	141
1. Εισαγωγικά	141
2. Η εξωεδαφική εφαρμογή του άρθρου 3 ΕΣΔΑ	142
2.1. Η θεμελιώδης απόφαση του ΕΔΔΑ Soering κατά Ηνωμένου Βασιλείου	142
2.2. Η προστιθέμενη αξία της απόφασης Soering	145

Περιεχόμενα

2.3. Η επέκταση της εξωεδαφικής εφαρμογής του άρθρου 3 ΕΣΔΑ στον τομέα του ασύλου	148
B. Η δέσμευση από την ΕΣΔΑ εντός του πεδίου εφαρμογής του ενωσικού δικαίου.....	150
1. Ο σύνδεσμος μεταξύ ΕΣΔΑ και ενωσιακής δικαιοταξίας.....	150
2. Το τεκμήριο της ισοδύναμης προστασίας	150
2.1. Η αρχική νομολογία του ΕΔΔΑ.....	150
2.2. Η απόφαση του ΕΔΔΑ Bosporus κατά Ιρλανδίας	153
2.2.1. Η ανατροπή του τεκμηρίου ισοδύναμης προστασίας.....	153
2.2.2. Τα επί μέρους συστατικά στοιχεία του «Bosporus» τεκμηρίου...155	
2.2.2.1. Δεσμία αρμοδιότητα	155
2.2.2.2. Πότε είναι η παρεχόμενη από το ενωσιακό δικαιο προστασία «εμφανώς ελλιπής»;.....	156
2.3. «Ισοδύναμη προστασία» και “Ρήτρες Solange”	158
2.4. Το ζήτημα της προσχώρησης της ΕΕ στην ΕΣΔΑ.....	159
3. Το τεκμήριο της ισοδύναμης προστασίας και η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης	160
3.1. Η εφαρμογή του τεκμηρίου στην ενωσιακή συνεργασία σε αστικές υποθέσεις	160
3.1.1. Η απόφαση του ΕΔΔΑ Povse κατά Αυστρίας.....	160
3.1.2. Η απόφαση του ΕΔΔΑ Anotiņš κατά Λετονίας.....	161
3.1.3. Τα διδάγματα της απόφασης Anotiņš.....	163
3.2. Η εφαρμογή του άρθρου 3 ΕΣΔΑ στο ΚΕΣΑ	165
3.2.1. Το τεκμήριο σεβασμού του δικαιώματος του άρθρου 3 ΕΣΔΑ	165
3.2.2. Η απενεργοποίηση του τεκμηρίου της ισοδύναμης προστασίας στο ΚΕΣΑ.....	166
3.2.2.1. Ο πραγματικός κίνδυνος παραβίασης του άρθρου 3 ΕΣΔΑ επί συστημικών ελλείψεων – Η απόφαση M.S.S κατά Ελλάδος και Βελγίου	166
3.2.2.2. Η εξατομικευμένη εκτίμηση του πραγματικού κινδύνου παραβίασης του άρθρο 3 ΕΣΔΑ – Η απόφαση Tarakhel κατά Ελβετίας	169
3.3. Η εφαρμογή του άρθρου 3 ΕΣΔΑ στην ενωσιακή ποινική συνεργασία	171
3.3.1. Το ζήτημα της διακριτικής ευχέρειας κατά την εκτέλεση του ΕΕΣ	171
3.3.2. Η απόφαση Habib Ignaoua και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 18.3.2014.....	173
3.3.3 Η απόφαση Romeo Castaño κατά Βελγίου	174

Γ. Η παραβίαση του άρθρου 6 ΕΣΔΑ κατά τη διακρατική ποινική συνεργασία	176
1. Η περιορισμένη προστασία του εκζητουμένου μόνο σε κατάφωρες παραβιάσεις του άρθρου 6 ΕΣΔΑ	176
1.1. Η νομολογία του ΕΔΔΑ	176
1.2. Η αφομοίωση του κριτηρίου των «κατάφωρων παραβιάσεων» σε εθνικό επίπεδο	181
1.2.1. Ελλάδα	181
1.2.2. Γερμανία	182
2. Ειδικώς η παραβίαση του άρθρου 6 ΕΣΔΑ επί ερήμην καταδίκης του εκζητουμένου	183
2.1. Παρέμβαση: Ποινικές δίκες in absentia και ΕΣΔΑ	183
2.2. Η νομολογία του ΕΔΔΑ ως προς τη δυνατότητα έκδοσης για την εκτέλεση ερήμην καταδικαστικών αποφάσεων	184
3. Αξιολόγηση του αυστηρού κριτηρίου των «κατάφωρων παραβάσεων» ή «της εμφανούς ελλιπούς προστασίας»	186
IV. Η ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΩΣ ΛΟΓΟΣ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΕΣ	189
A. Η μετατόπιση της νομολογίας του ΔΕΕ από την τυφλή στην ελεγχόμενη εμπιστοσύνη	189
1. Η πρώτη φάση της τυφλής εμπιστοσύνης	189
1.1. Το (αμάχητο) τεκμήριο σεβασμού των ενωσιακών θεμελιωδών δικαιωμάτων	189
1.2. Στην ενωσιακή συνεργασία σε αστικές υποθέσεις	190
1.2.1. Η απόφαση Aguirre Zarraga (Κανονισμός 2201/2003)	190
1.2.2. Η αυτόνομη ερμηνεία των εξαιρέσεων της «εθνικής δόμησης τάξης»	191
1.3. Στην ενωσιακή ποινική συνεργασία	193
1.3.1. Η απόφαση Radu	193
1.3.2. Radu: Μια χαμένη ευκαιρία;	194
1.3.3. Η υποδοχή της απόφασης Radu σε εθνικό επίπεδο	195
2. Η φάση της ενηλικίωσης: Ο έλεγχος της αμοιβαίας εμπιστοσύνης σε «εξαιρετικές περιστάσεις»	196
2.1. Η Γνωμοδότηση του ΔΕΕ 2/13	196
2.2. Η παραβίαση των ενωσιακών θεμελιωδών δικαιωμάτων ως «εξαιρετική περίπτωση»	198
2.2.1. Η απόφαση Jeremy F.	198
2.2.2. Η απόφαση Lanigan	199
B. Η παραβίαση της απαγόρευσης απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης (άρθρο 4 Χάρτη)	200

Περιεχόμενα

1. Η νομολογία του ΔΕΕ στον τομέα του ασύλου	200
1.1. Το κριτήριο των συστημικών ελλείψεων – Η απόφαση N.S and M.E.	200
1.1.1. Επιβεβαίωση του κριτηρίου των «συστημικών ελλείψεων» με τις αποφάσεις Ruid και Addullahi	203
1.1.2. Η αντιμετώπιση του κριτηρίου των συστημικών ελλείψεων από τα εθνικά δικαστήρια.....	203
1.2. Το εξατομικευμένο κριτήριο – Η απόφαση C.K. και λοιποί	204
1.2.1. Η εμπέδωση του εξατομικευμένου κριτηρίου στις αποφάσεις Jafari και M.A.....	206
1.2.2. Η εξειδίκευση των συστημικών ελλείψεων στις αποφάσεις Jawo και Ibrahim	207
1.2.3. Αποτίμηση	207
2. Η νομολογία του ΔΕΕ στην ενωσιακή ποινική συνεργασία	208
2.1. Ανακεφαλαίωση της νομολογίας του ΔΕΕ μέχρι και την απόφαση N.S.....	208
2.2. Η ανταπόκριση των συνθηκών κράτησης στις απαιτήσεις της ΕΣΔΑ.....	210
2.3. Η απουσία κοινών ενωσιακών standards για τις συνθήκες κράτησης.....	211
2.4. Η αντίθεση των συνθηκών κράτησης στο άρθρο 4 Χάρτη ως λόγος μη εκτέλεσης του ΕΕΣ.....	212
2.4.1. Η απόφαση Aranyosi/ Căldăraru.....	212
2.4.1.1. Ιστορικό της υπόθεσης και προδικαστικά ερωτήματα.....	212
2.4.1.2. Η πρόταση του Γενικού Εισαγγελέα Bot.....	213
2.4.1.3. Το διπλό (συστημικό/εξατομικευμένο) «τεστ Aranyosi» ...	214
2.4.2. Αλληλεπιδράσεις μεταξύ ΔΕΕ και Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου.....	216
2.4.2.1. Η απόφαση Aranyosi Căldăraru ως προϊόν άτυπου διαλόγου μεταξύ ΔΕΕ και Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου.....	216
2.4.2.2. Η αξιολόγηση των συνθηκών κράτησης στη Ρουμανία και την Ουγγαρία από το Γερμανικό Συνταγματικό Δικαστήριο μετά την Aranyosi/ Căldăraru	218
2.4.3. Η εξέλιξη της νομολογίας του ΔΕΕ μετά την Aranyosi / Căldăraru	221
2.4.3.1. Αδιευκρίνιστα ζητήματα.....	221
2.4.3.2. Η ημιτελής Aranyosi II.....	221
2.4.3.3. Η διευκρινιστική απόφαση M.L.	222
2.4.3.4. Διευκρινίσεων συνέχεια: Η απόφαση Dorobantu	225

2.5. Η γενικώτερη τοποθέτηση του ΔΕΕ για απόδειξη των συνθηκών κράτησης στο Κράτος έκδοσης του ΕΕΣ	227
2.5.1. Βάρος απόδειξης	227
2.5.2. Τα κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία και η σημασία των δι-αβεβαιώσεων του Κράτους έκδοσης	228
2.5.3. Το μέτρο αξιολόγησης των συνθηκών κράτησης από το ΔΕΕ μετά τις αποφάσεις M.L. και Dorobantu.....	231
Γ. Το τεκμήριο σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν είναι αμά-χητο.....	232
1. Η διαλεκτική σχέση μεταξύ εμπιστοσύνης και ελέγχου	232
1.1. Η σημασία της in concreto εμπιστοσύνης	232
1.2. «Καλή η εμπιστοσύνη, αλλά καλύτερος ο έλεγχος».....	234
1.3. Ο αμοιβαίος έλεγχος ως μέσο ενίσχυσης της εμπιστοσύνης.....	235
1.4. Η έλλειψη γνησιότητας της άνωθεν επιβαλλόμενης εμπιστοσύνης....	238
2. Δογματική θεμελίωση της υποχρέωσης ελέγχου.....	239
2.1. Η εστίαση της σύγκρουσης στο πεδίο του πρωτογενούς ενω-σιακού δικαίου.....	239
2.2. Η αντίθεση της «τυφλής» εμπιστοσύνης στα άρθρα 2 και 6 ΣΕΕ	241
3. Ο έλεγχος της παραβίασης των ενωσιακών θεμελιωδών δικαιω-μάτων	243
3.1. Προς ένα οριζόντιο ενωσιακό Solange.....	243
3.2. Ο επιμερισμός του ελέγχου	245
3.3. Η αποκέντρωση του ελέγχου.....	246
4. Η αντιδιαστολή μεταξύ συστημικών και εξατομικευμένων παρα-βιάσεων.....	247
4.1. Η έννοια των συστημικών ελλείψεων	247
4.2. Η εις διπλούν δέσμευση των Κρατών Μελών από τεκμήρια σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων	249
4.3. Crash test της νομολογίας του ΕΔΔΑ και του ΔΕΕ	251
4.3.1. Υπάρχει πράγματι διάσταση μεταξύ ΕΔΔΑ και ΔΕΕ;.....	251
4.3.2. Η σχέση μεταξύ εξατομικευμένων και συστημικών πα-ραβιάσεων στη νομολογία του ΕΔΔΑ.....	253
4.3.3. Η σύνδεση των συστημικών ελλείψεων με την αποτελε-σματικότητα της ενωσιακής συνεργασίας στη νομολο-γία του ΔΕΕ	255
4.3.4. Η υπεροχή του εξατομικευμένου κριτηρίου	257
5. Ειδικότερες παρατηρήσεις στην απόφαση Aranyosi/Căldăraru	259
5.1. Η απόλυτη προστασία του εκζητουμένου από το άρθρο 4 Χάρτη ...	259
5.2. Επιβεβαίωση του ενωσιακού μέτρου προστασίας του εκζη-τουμένου.....	259

Περιεχόμενα

5.3. Ο συνδυασμός συστημικών/ γενικευμένων και εξατομικευμένων κριτηρίων.....	261
5.4. Η πολυφωνία των αποφάσεων N.S., Aranyosi / Căldărău και C.K. και οι διαφορές μεταξύ ΚΕΣΑ και ΕΕΣ.....	264
5.5. Η σχετικοποίηση της προστασίας με την αναβολή (αντί της άρνησης) εκτέλεσης του ΕΕΣ.....	266
5.6. Η αναλογική εφαρμογή του πορίσματος Aranyosi/ Căldărău στη ρυθμιζόμενη με την ΑπΠλ 2008/909/ΔΕΥ μεταφορά καταδικών.....	266
Δ. Η παραβίαση της αρχής της δίκαιης δίκης (άρθρα 47 και 48 Χάρτη).....	269
1. Η κατοχύρωση της αρχής της δίκαιης δίκης στο ενωσιακό δίκαιο.....	269
1.1. Ερμηνευτικές δυσχέρειες για την εξίσωση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη με το δικαίωμα του άρθρου 4 Χάρτη.....	270
1.2. Ειδικά η ενωσιακή δικαστική ανεξαρτησία ως συστατικό στοιχείο του κράτους δικαίου.....	272
1.2.1. Το κανονιστικό πλαίσιο.....	272
1.2.2. Η θεμελιώδης απόφαση του ΔΕΕ Associação Sindical dos Juizes Portugueses (ASJP).....	273
1.2.3. Η κατάλυση της δικαστικής ανεξαρτησίας στην Πολωνία.....	274
1.2.3.1. Το χρονικό της πολωνικής κρίσης.....	274
1.2.3.2. Η απόφαση του ΔΕΕ «Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Πολωνίας Ι».....	275
1.2.3.3. Η απόφαση του ΔΕΕ «Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Πολωνίας ΙΙ».....	276
1.2.4. Η θεμελίωση της ενωσιακής δικαστικής ανεξαρτησίας στο άρθρο 19 παρ. 1 περ. β' ΣΕΕ.....	277
2. Δικαστική ανεξαρτησία και αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης.....	280
2.1. Η υπόθεση Celmer.....	280
2.1.1. Το προδικαστικό ερώτημα του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Ιρλανδίας.....	280
2.1.2. Η απόφαση L.M.: Εφαρμογή του διπλού τεστ Aranyosi για την παραβίαση του δικαιώματος του εκζητουμένου σε αμερόληπτο και ανεξάρτητο δικαστήριο.....	281
2.2. Αξιολόγηση της απόφασης L.M.	283
2.2.1. Εμβάθυνση της προστασίας του εκζητουμένου από την παραβίαση και του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη.....	283
2.2.2. Δυσλειτουργίες από την εφαρμογή του δεύτερου (εξατομικευμένου) σκέλους του τεστ Aranyosi στην έλλειψη δικαστικής ανεξαρτησίας.....	285
2.2.3. Η διαφοροποίηση των αποφάσεων L.M. και ASJP και η	

επανατοποθέτηση της νομικής βάσης της δικαστικής ανεξαρτησίας στο άρθρο 47 Χάρτη	288
2.3. Η εφαρμογή της απόφασης L.M. σε εθνικό επίπεδο	290
2.3.1. Ηνωμένο Βασίλειο	290
2.3.2. Ιρλανδία	291
2.3.3. Γερμανία	292
2.4. Αναζητώντας το «βασικό περιεχόμενο» του δικαιώματος	293
2.4.1. Περιορισμός στα σχετικά δικαιώματα	293
2.4.2. Η σχέση του «βασικού περιεχομένου» με την αρχή της αναλογικότητας.....	294
2.4.3. Παραβίαση του βασικού περιεχομένου = κατάφωρη παραβίαση = εμφανώς ελλιπής προστασία του δικαιώ- ματος σε δίκαιη δίκη;	296
E. Η απαγόρευση διακρίσεων λόγω ιθαγένειας του εκζητουμένου	298
1. Η ισοδύναμη προστασία ημεδαπών και μονίμων κατοίκων του Κράτους εκτέλεσης του ΕΕΣ στην ΑπΠλ 2002/584	298
1.1. Κατάλοιπα της παραδοσιακής απαγόρευσης έκδοσης ημεδαπών.....	298
1.2. Η νομολογία του ΔΕΕ	300
1.2.1. Η απόφαση Kozłowski	300
1.2.2. Η απόφαση Wolzenburg	302
1.2.3. Η απόφαση Lopes da Silva Jorge	303
1.2.4. Η απόφαση Poplawski I	304
1.2.5. Η απόφαση Poplawski II	305
1.3. Αξιολόγηση της νομολογίας του ΔΕΕ	306
1.3.1. Ερμηνευτικά ζητήματα.....	306
1.3.2. Τα περιθώρια διακριτικής ευχέρειας κατά την ενσωμά- τωση του άρθρου 4 παρ. 6 ΑπΠλ 2002/584 με γνώμονα τη ratio της διάταξης.....	308
1.3.3. Το ζήτημα της άνισης μεταχείρισης ημεδαπών και υπη- κόων άλλου Κράτους Μέλους της ΕΕ	310
2. Η απαγόρευση έκδοσης Ευρωπαίων υπηκόων από Κράτη Μέλη της ΕΕ σε τρίτα Κράτη	315
2.1. Η νομολογία του ΔΕΕ.....	315
2.1.1. Η υπόθεση Petruhhin.....	315
2.1.2. Η υπόθεση Schothöffer & Steiner.....	317
2.1.3. Η υπόθεση Piscioti	318
2.1.4. Η υπόθεση Raugencius.....	320
2.1.5. Η υπόθεση I.N.	321
2.2. Η (και πάλι αντίθετη) νομολογία του Γερμανικού Συνταγματι- κού Δικαστηρίου.....	323

Περιεχόμενα

3. Αξιολόγηση της νομολογίας του ΔΕΕ.....	324
3.1. Η υβριδική διενωσιακή έκδοση	324
3.2. Η παραβίαση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής (άρθρο 21 ΣΛΕΕ).....	324
3.3. Η καταπολέμηση του εγκλήματος ως θεμιτός περιορισμός του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας – Κριτήρια αναλο- γικότητας.....	326
3.4. Η στάθμιση ανάμεσα στην ποινική αξίωση του τρίτου Κρά- τους και στο συμφέρον του Ευρωπαίου πολίτη να μην εκ- δοθεί σε αυτό υπό το πρίσμα της απαγόρευσης διακρίσεων λόγω ιθαγένειας.....	328
ΕΠΙΜΕΤΡΟ – Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ.....	331
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	335